

faa til, hvorledes denne store Underbalance fremkommer, ja, saa ser jeg, at Staten moralisk taget er forpligtet til at dække den. Jeg henviser i saa Henseende til Annærkningerne; der staaer det tydeligt ubvilklet; men jeg tror dog, at det kan være hensigtsmæssigt kortelig at omtale det her. Der gaves ifølge ældre kongelige Resolutioner fra før 1848 et Bidrag til Universitetet af Statskassen til et Beløb af 10,500 Rd. Dette Bidrag blev nedsat i Finantsaaret 1851—52, idet Staten til Gjengjæld overtog andre Forpligtelser, som hidtil havde paahøiet Universitetet til et Beløb af 6,400 Rd. Det Væsentligste af dette Bidrag var fremkommet ved, at Universitetet skulde overtage et hidtilværende Statsinstitut, det kirurgiske Akademi. Udgifterne til dette Statsinstitut, dengang Universitetet overtog det, vare ca. 7,000 Rd. Nu er det saa, at i Finantsaaret 1857—58 blev hele Resten af Tilskudet strøgen, dog med alt Forbehold, og paa Grund af, at Universitetet paa den Tid var saaledes situeret, at det ikke behøvede det. Det var den eneste Grund, der blev anført. Senere har Universitetet overtaget det kongelige naturhistoriske Museum, som ogsaa har været et Statsinstitut, lige indtil den nye Bygning blev bygget, som Universitetet aldeles Intet betalte til. Det blev ved Lov af 20de December 1862 lovet Universitetet, at de forøgede Udgifter, det herved vilde komme til at udrede, skulde de have erstattet af Statskassen. Dette skete ikke af rent finansielle Grunde, eftersom Staten efter den sidste Krig var saaledes stillt i pekuniær Henseende, at den paa alle mulige Maader maatte søge at indskrænke sine Udgifter. Men den billige Fordring fra Universitetets Side til Staten er ikke opbæret derved, og denne Fordring er saa meget mere billig, som dette Museum paa ingen Maade alene er indrettet for Studerende eller Universitetet, men tværtimod og væsentligt set er indrettet for den almindelige Oplysnings Skyld. Endelig have vi i de senere Aar flyttet den gamle botaniske Have og indrettet en ny og paalagt Universitetet at bære de forøgede og store Udgifter, som deraf ere blevne Følgen. Deller ikke dette er billigt. Thi saalænge den gamle botaniske Have laa frit og ikke var indskrænket og omgivet af de ifølge Statens Foranstaltning fremkomne Bygninger, var den for Universitetets Formaal tilstrækkelig; men nu have vi ikke givet Universitetet en anden mindre botanisk Have, som vilde have været fuldstændig nok til det direkte botaniske Studium; men vi have givet det en stor Have med ubdvidt Formaal (Stemmer: Hør, hør!). Ja, derom vare vi Alle enige. Da vi vedtogte dette, var Hensigten slet ikke ubelukkende den, at det skulde være en Have for det botaniske Studium, men at denne Have tillige skulde indrettes for det Almenes, for Oplysningens Skyld, for at Alle i Landet og ikke alene specielt Botanikere, som komme her til Byen,

i forskjellige Henseender nyde Godt af den (Th. Nielsen: Det vare vi ikke Alle enige om; der var Noget, som stemte imod). Alle vare enige om, at dette var Hensigten med Haven, men vi vare ganske vist ikke Alle enige om at bevilge Pengene dertil. Nu paastaar jeg, at ogsaa de forøgede Udgifter, som her ere fremkomne, er det ikke mere end billigt, at Staten bærer (Th. Nielsen: Universitetet er jo ogsaa Staten!). Jeg skal dog endnu tillade mig at fremhæve en Ting, som forøvrigt staaer i Annærkningerne, at det ogsaa er blevet paalagt Universitetet at bære Udgifterne til Examenkommissioner; det er Noget, som absolut er Universitetet uvedkommende, og saa fuldstændig en Statsfag, som vel muligt. Hvis Staten nu vilde paatage sig disse Udgifter, som ville løbe op til mindst 40,000 Rd., og man tillige vilde lade Kommunitetet bære de samme Udgifter, som det har baaeret fra gammel Tid af, ca. 20,000 Rd., og hvorom spør var Tale ifjor — hvilken Specialitet jeg dog ikke skal komme ind paa nu; Spørgsmaalet er jo, om man vil betragte disse Stiftelser som Stiftelser med ligefremme Fordringer til hinanden — saa vil man komme til det Resultat, at Universitetet nogenlunde kunde bære sig. Der blev gjort den Bemærkning af et æret Medlem, der sidder her nær ved (Th. Nielsen), at det dog er Staten, der kommer til at bære det Altsammen. Det er ganske sikkert paa en Maade Staten, men paa den anden Maade er det det ikke. Det er ganske vist, at Universitetet er en Statsstiftelse, men en Stiftelse, som er doteret af Staten til særegne Formaaals Opnaaelse, og som det hverken vil være hensigtsmæssigt eller rigtigt, om vi tillode blev oppist, og det er det, de ærede Medlemmers Forslag gaar ud paa. Det er det, jeg har mod Deres Forslag. Noget Dignende af hvad jeg her har ubvilklet om Universitetet, gjælder om den polytekniske Lærestiftelse, men det maa erkjendes, at Forholdet her er noget anderledes, og Spørgsmaalet er meget mindre. Hele Udvalget har været enigt om Forslaget under Nr. 74. At jeg og de andre Medlemmer af Mindretallet gaa med dertil, har ligefrem sin Grund deri, at det for os staaer klart, at Kultusministeriet ikke har gjort Alt, hvad det kunde, for om muligt at frembringe Planer til en Missionsbygning indenfor den Sum, der ifjor var bevilget. Ministeriet har stillet sig paa en saadan Maade overfor dette Spørgsmaal, at det er naturligt, at man fra de Vedkommende, der staa for Haven, og fra Arkitekternes Side maatte komme til det Resultat, at det var aldeles umuligt at opføre Bygningen for denne Sum. Først naar man vil gjøre et virkeligt ment Forsøg, vil man kunne se, om det er muligt at faae en saadan Bygning for 50,000 Rd., og jeg kan ikke negte, at jeg har den Tro, at det maa være muligt.

Ministeren for Kirke- og Under-